

Harri Laajarinne

29.9.2025

Asia: HE 99/2025 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026

Innovaatorahoituskeskus Business Finland kiittää mahdollisuudesta lausua näkemyksensä talousarvioesitystä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukemisen näkökulmasta.

Vuoden 2026 painotukset ja kipupisteet

Vuonna 2026 Business Finlandin rahoitus painottuu entistä enemmän tutkimus- ja kehitystoiminnan rahoittamiseen. Esitetty myöntövaltuuden kasvu kannustaa yrityksiä lisäämään omia investointejaan tutkimus- ja kehittämistoimintaan, uusien yritysten t&k-toiminnan käynnistämistä sekä ulkomaisten yritysten investointeja t&k-toimintaan Suomessa. Kestävän talouden perustaksi tarvittava tuottavuuden kasvu on Suomessa jäänyt jälkeen keskeisistä verrokkimaista. Tutkimus- ja kehittämistoiminta on keskeinen tuottavuuden parantamisen keino. Viime vuosikymmenellä t&k-panostuksiin tehtyjen leikkausten myötä Suomi on menettänyt asemansa innovaatiotoiminnan edelläkävijänä, ja leikkaukset näkyvät osaltaan myös tuottavuuskehityksen hiipumisena. Julkisten t&k-panostusten leikkaukset kohdistettiin valtaosin yritysten t&k-kannusteisiin ja yritysläheiseen tutkimukseen.

Suomen t&k-panostusten nostaminen neljään prosenttiin BKT:stä edellyttää, että julkiset kannusteet kohdennetaan sellaisiin rahoitusmuotoihin, joilla on erityisen suuri vipuvaikutus yritysten omiin panostuksiin. Painopisteen siirtyessä vahvemmin t&k-toiminnan rahoittamiseen muun rahoitustoiminnan painopiste pienenee ja osa rahoituspalveluista poistuu Business Finlandin tarjoamasta.

Nämä rahoituspalvelut ovat olleet suunnattuna kasvuyrityksille, jotka haluavat selvittää ideansa kilpailuedun kansainvälisillä markkinoilla ennen kuin ne käynnistävät voimavaroihinsa nähden suuria ja riskialttiita tutkimus- ja kehittämisprojekteja. Ei-t&k-rahoituspalveluiden toinen keskeinen asiakasryhmä ovat yritykset, jotka ovat saaneet tuotteensa tai palvelunsa kehitetyksi ja aloittavat vientitoimintaa.

Tämän vuoden tammi-syyskuun aikana näiden rahoituspalvelujen piirissä on ollut noin 850 yritystä, joista 90 % on pk-yrityksiä ja loput midcap-yrityksiä. Kolmasosa rahoituksen saajista on ollut alle 5-vuotiaita yrityksiä. Valtaosa – noin 500 yritystä – on saanut rahoitusta alle 20 000 euroa. 20 000 – 60 000 euroa rahoitusta saaneita yrityksiä on ollut noin 300. Noin 50 nuorta innovatiivista yritystä on saanut rahoitusta kukin 250 000 – 1 000 000 euroa.

Harri Laajarinne

29.9.2025

Tuen jakautuminen yrityskoon mukaan

Business Finlandin myöntämä tutkimus- ja kehitysrahoitus on viime vuosina jakautunut euromääräisesti kutakuinkin puoliksi pk-yritysten ja suurten yritysten välillä. Suurilta yrityksiltä edellytetään lisäksi, että ne käyttävät vähintään 40 prosenttia projektin kustannuksista palveluiden ostamiseen pk-yrityksiltä ja/tai tutkimusorganisaatioilta. Kansainvälisestikin arvostettu Veturi-rahoitus saattaa jossain määrin muuttaa tätä tasapainoa, mutta myöntövaltuuden kasvaessa pk-yritysten euromääräinen rahoitusosuus säilynee vähintäänkin ennallaan ja hyvin todennäköisesti jopa kasvaa. Lisäksi on syytä huomioida, että veturihankkeet generoivat entistä enemmän kumppanuushankkeita, joissa myös pk-yritykset ovat vahvasti edustettuina.

Lopuksi

Julkisen sektorin tervehdyttämiseksi tehdyt toimintamenoleikkaukset vaikuttavat myös Business Finlandin toimintaan. Samalla kun tutkimus- ja kehittämistoimintaan suunnattu myöntövaltuus kasvaa, joutuu myös Business Finland käymään läpi muutoksen neuvottelut. Toimintamenoleikkaus väistämättä tulee vähentämään yrityksille suunnattujen palveluiden määrää. Vaikka toimintamme on todettu tehokkaaksi ja saamme hyvää palautetta asiakkailta haluamme tuoda esille huolen siitä, että supistuvien toimintamenojen aikana työmäärämme kasvaa merkittävästi.

Harri Laajarinne
Johtaja, Startup- ja pk-yritysten rahoitus
Innovaatorahoituskeskus Business Finland